

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: Možné světy Davida Kelloga Lewise

Autor práce: Radka Štorkánová

Obor studia: Filosofie a religionistika

Posudek vypracoval: Doc. Daniel Heider, Ph.D.

Kol. Štorkánová se v bakalářské práci „Možné světy Davida Kellogse Lewise“ věnuje metafyzickému tématu modalit a možných světů v koncepci amerického filosofa Davida Lewise, který bývá považován za jednoho z nejdůležitějších filosofů 20. století. Práce se skládá ze tří částí. V první autorka pojednává o možných světech z obecného hlediska, čímž má na mysli téma intuitivního založení možných světů, historických antecedentů možných světů (Scotus, Leibniz), a téma renesance metafyziky možných světů v 2. polovině 20. století (včetně prezentace rozličných koncepcí možných světů v polaritě modálního realismu a antirealismu). V druhé předkládá výklad modálního realismu možných světů Davida Lewise. Možný svět se co do své povahy neliší od našeho vlastního aktuálního světa (s tím souvisí i zmínka o Lewisově kritice abstrakcionismu a tzv. „modálních erzacismů“). Aktualita našeho světa představuje pouhou indexickou vlastnost, která náš aktuální svět nečiní ontologicky privilegovaným. Zmíněna je vzájemná izolovanost možných světů, která je v třetí části dána do souvislosti s epistemologickou kritikou týkající se poznatelnosti možných světů. Stranou nezůstává ani Lewisova slavná teorie protějšku (*Counterpart Theory*), tj. teorie, která váže existenci individuí na daný možný svět. Autorka správně poukazuje na to, že takto chápané možné světy mají pro Lewise značný význam v kontextu jeho (jak v třetí části naznačuje, nominalistického) redukcionismu vlastností a propozic. Třetí část bakalářská práce věnuje různým typům kritiky Lewisovy „sci-fi teorie“. Ze značné části se tato kritika opírá o metodologický regulativ známý jako „Ockhamova břitva“. V souvislosti s Lewisovým modálním redukcionismem je zmíněna otázka Lewisova realismu a nominalismu. Představena je námitka z paradoxu časoprostorového určení: Modální interpretace kontrafaktuální věty „Kdybych nešel tímto směrem, mohl jsem být vzdálen od místa X 2 km“ se v souvislosti s Lewisovou tezí o časoprostorové nedosažitelnosti možných světů ukazuje jako z určitého hlediska problematická. Autorka uvádí také téma morality (mravně dobrého) jednání v kontextu opačného (zlého) jednání (mého protějšku) v jiných možných světech. V souvislosti s *Counterpart Theory* je představena také kritika z pozice předpokladu teze o mezi-světské identitě individuí.

Musíme konstatovat, že práce je velice dobře strukturovaná a jasně napsaná. Oceňujeme především její určitý minimalistický styl. Autorka se nepouští do žádných „dobrodružství“, čímž projevuje vstřícnost ke čtenáři. Z formálního hlediska oceňujeme široké zpracování primární literatury, která není k dispozici v češtině (viz především *On the Plurality of Worlds* D. Lewise).

Z těchto důvodů navrhuje práci hodnotit nejvyšším možným stupněm, tedy „výborně“.

Doc. Daniel Heider, Ph.D.

V Českých Budějovicích, dne 13. 5. 2017.